

CLEVELAND 3, O., TUESDAY MORNING, OCTOBER 19, 1943

LETO XLVI. — VOL. XLVI.

Gospodarskega stališča

Agres si beli glavo z novimi... Administracija zahteva milijonov dolarjev novih davkov... preveliko breme za narod... se lahko pričakuje, da... oseba plačala drugo leto... dohodninskega... Najbolj vroč kostanj je... davek. Kongres je... vladna administracija...

Program za vojno produkcijo... za drugo leto za 25% več... kot v tem letu. Ako bo... industrija to dosegla, ...več municije, kot... svet skupaj. V letu... v Ameriki producirali... svetovne municije.

Nacionalni urad v Washing-... rona, da bo imel ameri-... v letu 1944 \$157,000, ...dohodkov, dočim jih bo... leto "samo" \$152, ...\$100,000. Zato priporoča kon-... naloži za 10 milijonov... več davkov, kot letos.

Številke kažejo, da je... prvi polovici 300, ...delavcev na farmah, kot... eno leto prej. Vzrok, ...delavci oproste-... ako fakično oprav-... na polju ali pri živini.

Iste znamke za racioni-... mesa, kot so za sirovo ma-... v nekaterih krajih ra-... sirovo maslo kot me-... tega je, da meso... primanjkuje siro-... Urad za kontrolo... havi z načrtom, da... drugače znamke za... drugače za sirovo ma-

Nacionalni urad misli, da bi... "victory davek." Kon-... bo najbrže strinjal s tem... kakih 9,000,000... plačevalo dohodninski... torej bo prišlo več dav-... na druge.

Racioniranja premoga naj-... bo prišlo, čeprav je OPA... poseben odsek, ki naj... problem. Pravi, da bi... premoga dovedlo do... sinosti, zato se ga vlada... pa še bolj.

Kongresu se slišijo jezni gla-... napram nekaterim našim... Dočim imamo mi v... samo vojno in kako bomo... potrebščine na razne... imajo nekateri zave-... zdaj v mislih, kako bodo... trgovske zveze in opri-... vojni v raznih delih sve-... Sam zopet drži vresčo, ... nekateri.

Poznamke bo pijača, ... se pa ne bomo... direktor za zganje na-... stanovanec države... bo manjkalo božičnega... (v podobi steklenic). ... pravi, vsak ga bo dobil... do kolikor ga opravi-... njegova karta.

Na bolniški postelji... Mary Novak iz 983 E. 67. ... zlomila nogo in se naha-... pod zdravniško oskrbo. ... rada bi videla, če bi jo pri-... ob priliki obiskale.

General Mihajlovič je udaril na nacije na treh frontah

Partizani, ki so se morali umakniti iz Zenice v Bosni, so razdrli progo do mesta, razstrelili kolodvor Bilo in podrli mostove.

STALIN JE POVABIL KRALJA PETRA NA RAZGOVOR V MOSKVO

Kairo, 18. okt. — General Draža Mihajlovič, ki je primeroma miroval, odkar so Nemci okupirali kraje, katere so prej imeli zasedene Italijani, je začel z ofenzivo in je napadel čete feldmaršala Rommela na treh frontah. Tako poroča danes jugoslovanska vlada.

Grki protestirajo proti sprejemu Italije kot zavezniko

London. — Ves grški vladni kabinet je odstopil kot v protest, ker so zavezniki, to je Amerika, Anglija in Rusija, sprejeli Italijo kot sobojevnico. Ministrski predsednik Tsouderos ni hotel sprejeti ostavke ministrov. Zdaj se posvetuje s kraljem za rešitev te kočljive zadeve.

London Daily Herald poroča o depeshi iz Kaira, da se vrše boji med grškimi gerilci samimi na isti način, ko je spor med četniki Draže Mihajloviča in partizani v Jugoslaviji.

Mladi zlikovci

Policija v East Clevelandu je prišla tri mlade zlikovce, dva stara po 10 let in eden 9, ki so napravili v javni knjižnici na 14101 Euclid Ave. za \$3,000 škodo. Vdrli so v knjižnico, tam razmetali vse, kar so mogli doseči z rokami, trgali liste iz knjig in jih potem še polili s tekočino, ki je za zasilno gašenje ognja. Pravijo, da so to napravili "za špas."

Prva obletnica

V sredo ob sedmih bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojno Terezijo Kostainšek v spomin 1. obletnice njene smrti.

Kratke vojne in druge vesti

LONDON — Radio iz Moskve je včeraj javljalo, da sta dospela v Moskvo ameriški državni tajnik Cordell Hull in angleški zunanji minister Anthony Eden. Spremljal ju je Averell Harriman, novi ameriški poslanik na Rusijo. Vršila se bo konferenca zastopnikov treh vesil: Amerike, Anglije in Rusije. Takoj po prihodu, sta šla na posvetovanje k zunanjem komisarju Molotovu.

WASHINGTON — Zakladniški tajnik Morgenthau je došel v Severno Afriko, da se udeleži razgovorov glede denarnega vprasanja v okupiranih deželah.

WASHINGTON — Mrs. Franklin D. Roosevelt je izjavila, da je absolutno proti vpeljavi splošnega prodajnega davka. Pravi, da bi to največ prizadelo ljudi z manjšimi dohodki.

LAWRENCE, Kan. — Direktor Myer je izjavil, da je bilo letos izpuščenih iz koncentracijskih taborišč po Zd. državah 21,000 lojalnih Japoncev in da jih je še nadaljnjih 70,000, ki bodo prišli na vrsto.

DENVER — Iz vojnega ujetniškega taborišča Trinidad, Colo. je ušlo šest nemških vojni ujetnikov. Išče jih tajna policija.

LONDON — V Anglijo je te dni dospelo veliko število ameriških vojakov. Iz pristanišča so jih takoj razposlali v razna taborišča po deželi.

WASHINGTON — Vojni oddelek naznanja, da bodo te dni izmenjani prvi ameriški vojni ujetniki z nemškimi. Ranjeni in bolni vojni ujetniki bodo prvi izmenjani. Štirje ameriški častniki in 13 vojakov je na prvi listi za izmenjavo. Ti so že dospeli v Göteborg, švedska, odkoder bodo poslani domov.

Hitler je zdaj pri zaveznikih

Alžir. — S fronte se poroča, da je preplaval reko Voltarno neki nemški vojak, ki se je predal zaveznikom. Povedal je, da se piše Hitler. Ni sicer to nemški Fuehrer Dolf Hitler, vendar pa njegovega prvega imenu ne povedo javnosti.

Kampanja za vojni sklad

Prvi dan kampanje za nabiranje doneskov za vojni sklad je pokazal precej zadovoljiv uspeh. Do sinoči je bilo nabranega \$525,000. Kvota za Greater Cleveland je \$5,540,000 in kampanja bo trajala samo do 28. oktobra. Vsak je naprošen, da daruje po svoji najboljši moči za to humanitarno akcijo.

Sforza je govoril voditeljem v Alžiru

Alžir. — Italijanski grof Sforza, ki se je ustavil tukaj na potu v Italijo, je bil sprejet pri ameriškem zastopniku za Severno Italijo, Robertu Murphyju in angleškem ministru MacMillanu. Prej je obiskal francoskega generala de Gaulle.

Letalo je zažgalo velik kompleks gozda

Harrisonburg, Va. — Neko armadno bojno letalo je treščilo v gorah Shenandoah narodnega parka in začelo goriti. Vnel se je tudi gozd in 20 akrov gozda je požar uničil, predno so mogli dobiti ogenj pod kontrolo. Pilot je bil ubit.

Smrtna kosa

Včeraj zjutraj je umrl po kratki in mučni bolezni Louis Katern, star 51 let, stanujoč na 1401 E. 39 St. Tukaj zapuščal tri otroke: Ano omož. Davis, Louisa, ki je z ameriško armado v Afriki in Louise, sestro Frances Nahtigal, vnuka Berta in več sorodnikov. Soproga Ana mu je umrla pred 15 leti. Rojen je bil v Dobcu pri Begunjah nad Cerknico, kjer zapuščal štiri brate in več drugih sorodnikov. Tukaj je bival 35 let in je bil član podružnice št. 5 SMZ. Pogreb bo v četrtek zjutraj ob 9:15 iz Želetovega pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave. v cerkev Brezmadež. Spočetja na Superior in 41. cesti in na Kalvariji. Naj počiva v miru, preostali so žalje.

Poroka

Mr. in Mrs. Matt Zaro iz 1018 E. 63. St. naznanjata, da se bo poročila njiju hči Marie Zaro z Walterjem Mytyk. Poroka bo v soboto 23. oktobra v cerkvi sv. Vida ob desetih. Prijatelji so prijazno vabljeni k poročnim obredom. Vse najbolje!

Rusi so razvili dve novi ofenzivi

Poslanska zbornica je odglasovala več podpore družinam vojakom

Washington. — Poslanska zbornica je z 389 glasovi (proti noben) sprejela predlog, da vlada plača vojakovi ženi \$50 na mesec, \$30 za prvega otroka in \$20 za vsakega nadaljnjega. Isto je odobrila že senatna zbornica zadnji teden.

Zbornica je odklonila priporočilo svojega vojaškega odseka, da plača vlada ženi \$50 na mesec, \$75 ženi z enim otrokom in \$95 ženi z dvema otrokoma ter \$15 za vsakega nadaljnjega otroka.

NEMCI NA UMIKU PROTI RIMU

Ameriška armada je zasedla zopet tri mesta, Nemci zažigajo zaloge

ANGLEŠKE PATRULJE PRODIRAJO PROTI RIMU

Alžir, 18. okt. — Ameriška 5. armada seka v nemško linijo onstran reke Voltarno in je okupirala tri nadaljna mesta, Cancelli, Ruviano in Nerrone. Istočasno pa prodirajo patrulje 8. angleške armade zapadno v smeri proti Rimu.

Obe, ameriška kot angleška armada poročata, da je opaziti začetek za nemško linijo številne požare. Iz tega sklepajo, da Nemci požigajo svoje zaloge, predno se bodo umaknili na celi črti.

Amerikanci so zavzeli mesti Nerone in Ruviano v bojnem metanju, ki se je zaganjal zdaj v to, zdaj v ono smer. One armadi sta večkrat izgubili, pa zopet zasedli pozicije in končno so Amerikanci ostali gospodarji v tem sektorju.

Dasi vse kaže, da se naciji pripravljajo na umik proti Rimu, pa je tudi jasno, da ne bodo odstopili niti pedi zemlje brez najhujšega odpora. Zato čaka zavezniške armade v Italiji še vroč boj.

Angleške ladje patrolirajo ob obeh obrežjih Italije. Včeraj so potopile dve ladji med otokom Elbo in celino, na Jadranskem morju so se približale otoku Mljet pred Dubrovnikom, toda so se umaknile iz območja obrežnih baterij.

Zavezniki vsipljejo v Italijo vedno nove rezerve, tako v moštvo in v municijo, kot v zračni sil, ki bo kmalu napadala z italijanskimi letališči nemške baze, kar bo veliko bližje kot z Afrike.

Vesela vest

Pri družini Mr. in Mrs. Anthony E. Baraga, 3945 Silsby, University Heights, O. so dobili 14. oktobra četrtega sinčka, ki je tehtal ob rojstvu 7 funtov in 3 unce. Mati in dete se dobro počutita v Huron Rd. bolnišnici. Materino dekleško ime je bilo Jennie Zakrajšek iz 58. St., ata je pa sin Mrs. Frances Baraga iz 1045 E. 62. St. Čestitke!

Na pohodu zapadno od Dnjepra ogrožajo vso nemško linijo. Kolobar okrog Kijeva se zožuje. Rusi so udrli čez Dnjeper na štirih krajih.

Moskva, 18. okt. — Ruske armade se vane naprej v dveh novih ofenzivah zapadno od reke Dnjepra, da si s tem izboljšajo svoj oprijem na obeh bregovih reke ter ogrožajo razbiti vso nemško linijo. Sovjetske čete se vsipljejo skozi odprtino, ki so jo zasekali Rusi v nemško linijo v ovinku Dnjepra za Dnjepropetrovskim.

Rusi so izsilili nov prehod čez Dnjeper severno od Kijeva s tem, da so prebrdli reko v sektorju Gomel. Tukaj so Rusi navalili na Nemce in jih pognali nazaj. Oba ta sunka ruske armade ogrožata Kijev z obkoljenjem.

Sovjeti poročajo, da so poslali Nemci proti njim rezerve, ki so jih pripeljali iz Poljske, Francije, Nizozemske in Danske.

Rusi imajo zdaj v rokah štiri prehode čez Dnjeper: dva pod Kijevom in dva nad Kijevom.

Ruska kolona, ki prodira zapadno od Dnjepra za Dnjepropetrovskim, ogroža izolirati nemško armado na Krimu. Rusi so se tukaj pognali 15 milj globoko v nemško linijo.

Boji po ulicah Melitopola na južni fronti divjajo že šesti dan. Hitler je ukazal svojim četam, da branijo mesto pod smrtno kaznijo.

Darovi za Lauschetovo župansko kampanjo

Odbor za Frank Lauschetovo kampanjo poroča, da je prejel sledeče prispevke v pomoč kampanji: John Potokar, 6511 St. Clair Ave., lastnik Double Eagle Bottling Co. in Joseph Zalokar, lastnik znane gostilne na 911 Addison Rd., vsak po \$100. John Patrick, 1105 E. 71. St. \$15. Jos. Hutter, 14210 Darwin Ave. \$10. John Lukac, 9607 Prince Ave. \$5. Martin Kotnik, 534 E. 152. St. \$1. V našem uradu je prispevala Mrs. Oberstar iz 6204 St. Clair Ave. \$1.

Izropani nabiralniki

V Clevelandu se zopet širijo vplomi v pošne nabiralnike. Zdaj so zločinci prenesli svojo aktivnost na zapadno stran mesta. Vlomljeno je bilo v pošne nabiralnike na W. 58. cesti in Wakefield, W. 58. in Bridge, W. 54. St. in W. 64. St. in Madison Ave.

Za 10 dni je prišel na obisk k svoji družini poročnik Rudolph Matko, 19404 Mohican Ave. Njegov brat Maylon služi pa pri avijacijskih v Texasu. Poročnik Matko je dovršil častniško solo v North Carolini ter bo zdaj pridelen k protizračni artileriji v Camp Stewart, Georgia.

Iz daljne Kalifornije se je oglasil S 2/C Anthony Baznik, ki pozdravlja vse prijatelje in znance ter se jim priporoča za kako kartico. Njegov naslov je: Anthony J. Baznik, S 2/C 125th Naval Coast. Bn. Co. D, Platoon 4, c/o Fleet Postoffice San Francisco, Calif.

Premog je pripravljen za civilno prebivalstvo

Washington. — Notranji tajnik Harold Ickes naznanja, da je ukazal 1,800 premogorovom v osmih državah, da pošljejo ves premog, kar ga izkopljejo v enem dnevu, trgovcem s premogom na drobno, ki ga bodo potem oddali naprej civilnemu prebivalstvu.

To pomeni, da bodo dobili trgovci od 300,000 do 400,000 ton premoga, kar ga sicer ne bo dovolj za vse potrebščine, vendar pa bo to izdatno olajšalo položaj v nekaterih krajih, ki so brez vsakega premoga.

Seja in zabava

Društvo Waterloo Grove št. 110 W. C. ima v sredo večer svojo redno mesečno sejo v SDD na Waterloo Rd. Seja se bo pričela točno ob 7:30, takoj po seji bo pa prijetna domača zabava za članice. Igralo se bo karte in oddalo tri lepe nagrade. Članice so prijazno vabljene, da se polnoštevilno udeležijo.

K molitvi

Članice društva sv. Helene št. 193 KSKJ naj se udeležijo danes ob dveh popoldne molitve za pokojno sestro Helen Plesničar v Svetkovem pogrebnem zavodu. V sredo zjutraj ob osmih pa naj se udeležijo pogreba.

Za Lauschetovo kampanjo

Kdor hoče kaj prispevati v denarju za Lauschetovo kampanjo, naj pošlje na John E. Lokar, 801 N. B. C. Bldg. Cleveland 14, O. Ček naj naslovi na "Lausche for Mayor Committee." Komur je odročeno pošiljati v mesto, lahko izroči dar tudi v našem uradu.

Cpl. Frank Babudar, sin Mr. in Mrs. Michael Babudar iz 838 E. 144. St. je prišel domov iz taborišča Gordon, Georgia na dopust za 15 dni. Prijatelji ga lahko obiščejo ali pokličejo P.O. box 7019.

Pfc. Anton Koračin se je oglasil iz Avstralije. Piše, da je precej opečen po obrazu, kar bo najbrže od sonca, da pa ni nevarno. Njegov brat Freddie se je oglasil pa iz države Texas, ki se tudi pohvali, da se mu dobro godi. Njiju stari stanujejo na 5474 E. 135. St. Garfield Heights. Vso srečo jima želimo in pa zdrav povratek po slavni zmagi.

iz rusko-poljske revolucije

Spisal dr. Leopold Lenard

ko je pa tudi pripomoč s svojimi pritiski. Ko vladni činitelji započeli pritiskati na vse, kar ni bilo v skladu s političnim pritiskom, tudi najmanjši pojav javnega življenja ter predavanja je bilo težje dobiti in slednje je postalo kaj tacega skromno. Pritisk vlade je bil vedno hujši in državni se je vračal vedno od stare absolutistične

Ravno sedaj bodo zboleli šele dodobra. Vsak revolucionar je pričel s tem, da je sedel nekaj časa v ječi za prazen nič ali za kakšno neumnost. Kdor nima značaja, ta odpade, kdor ima pa kaj značaja, postane še laje najvernejši pristaš revolucionarne taktike.

"Toda, kakor kaže, ste sedaj poraženi popolnoma in ste zgubili vse sile."

"Zakaj?"

"Ker ni ničesar več čuti o revolucionarnem gibanju. Mesto je popolnoma mirno in ni več čuti o nobenih revolucionarnih dogodkih."

(Dalje prihodnjič.)

DELO DOBIJO

OSKRBNICE

Poln čas 5:10 popoldne do 1:40 zjutraj.
Šest noči v tednu.

V MESTU—

750 Huron Rd., all 700 Prospect Ave.

Plača \$31.20 na teden.

DELNI ČAS—

1424 Argonne Rd., South Euclid, O.

Tri ure na dan, 6 dni na teden.

Plača \$9.90 na teden.

DELNI ČAS—

1588 Wayne Rd., Rocky River.

Tri ure na dan, 6 dni v tednu.

Plača \$9.90 na teden.

Ako ste zdaj zaposleni pri vojnem delu, se ne prijavite.

Employment Office odprt

od 8 zjutraj do 5 popoldne vsak dan.

razen v nedeljo.

Zahteva se dokaz o državljanstvu.

The Ohio Bell Telephone Co.

700 Prospect Ave., Soba 901 (251)

Ženske za čiščenje

naše

moderne

kafeterijske kuhinje

Visoka plača od ure in bonus

Dobe uniforme in hrano

Thompson Aircraft

Products Co.

23555 Euclid Ave.

(251)

Neizkušeni težaki

Važno vojno delo

Plača od ure in overtime

Zelo lahko delo

5405 Euclid Ave. (249)

Delo v kafeteriji

moški ali ženske

Za kuho

Za peko

Dekleta za prodajno mizo

Za vozičke

Moški za skladišče

Porterji itd.

Dobra plača od ure, izvrstni

delovni pogoji.

Zglasite se pri

Fred Schillforth

Cleveland Pneumatic

Aerol Inc.

20001 Euclid Ave.

(248)

MALI OGLASI

Stanovanje v najem

Odda se v najem štiri sobe,

spodaj, na St. Clair Ave. in 71.

cesta. Pojasnila dobite na 1003

E. 64. St. (247)

V Euclidu

Na 879 E. 225. St. hiša za 3

družine, lot 120x240, se proda

po zmerni ceni. Ogledjte si to

posestvo; ako se vam dopade,

dajte nam svojo ponudbo. Za

podrobnosti se obrnite na

M. F. Intihar

630 E. 222. St.

IV 2644 ali IV 0678 (250)

TAKO JE PRAV

(Nadaljevanje z 2 strani)

more 1934. Kandidata kot kampanjski odbor vam bo hvaležen za vsako naklonjenost, ki ste jo pripravili doprinesiti v pomoč izvolitve.

Dragi rojaki in rojakinje, zavedajmo se resnega položaja, v katerem se nahaja naš rojak in župan Frank Lausche. Nasprotniki napenjajo vse sile, da ga porazi. V ta namen uporabljajo umetno sredstvo učinkovite propagande, da trde demokratskim volilec "Lausche bo z lahkoto zmagal," da zadržijo demokratske volilce od volitev, med tem, ko bodo šli sami solidno voliti republikanskega kandidata. Vsak glas, ki bo odvrnjen za Lauschetu bo štel za republikanskega kandidata v ravnotežju za dva v njegovo korist.

Kdor vam bo govoril: "kaj boš hodil volit, saj bo Lausche istak zmagal, če tudi ne greš ti volit..." vedite, da imate opravka s človekom, ki želi Lauschetu poraz in se posluša je zahrbtnje republikanske, si čer navidezno nedolžne, toda v delovanju, učinkovite propagande. Ne pustite se varati nikomur, storite svojo dolžnost in mirnega srca se boste vlegli k počitku v zavesti, da ste storili svoje plemenito delo in državljanstvo kot dober in zaveden Američan.

Od sedaj in do torka 2. novembra do 6:30 ure zvečer nosimo globoko v svojih srcih zapisani imeni, kateri naj bosta ob vsaki priliki in pogovoru izgovorjeni: Frank J. Lausche za župana in John J. Prince za mestnega zastopnika izvoljena.

Kakor se bore vaši sinovi na vseh svetovnih bojiščih za svobodo in ohranitev civilizacije, tako se moramo mi tukaj boriti, da jim ohranimo ponos, da so sinovi našega obdobja in poštenega naroda. Poprimimo, samo štirinajst dni je dela pred nami, da si ohranimo narodni po-

nos, za katerega so bili trdi boj naši predniki in pionirji v priznanje našega naroda v izseljeništvu in storimo to na ljubo našim potomcem, ki se bodo v hvaležnosti spominjali naše kremenite narodne zavednosti. Naj ne bo nikogar med nami, ki bi zatajil lastnega rodne brata in se otegnil klicu narodne dolžnosti in narodnega dela.

Odbor

"Lausche for Mayor
and Prince for Council."

Kreta je pripravljena

Piše Edward D. Kleinlerer

Kreta je za Grčijo in Balkan to kar je Sicilija za Italijo in zapadno Evropo, in kar se je zgodilo Siciliji se ravno tako lahko zgodi Kreti in z ravno tako naglico.

Razlika pa je v tem, da bodo zavezniške čete na Kreti našle prijatelje, ki se jim bodo pridružili, ker grški otočani pričakujejo s skritim orožjem trenutke napada. Oni so trpeli pod nemško okupacijo in so se ji dve leti zoperstavljali, in so svoj upor s krvjo plačevali. Zato si ni težko predstavljati, kako nestrpnost pričakujejo Krečani, odkar je bila napadena Sicilija.

Zavezniški radio je narod na Kreti, kakor tudi druge evropske narode, svaril naj bodo mirni in naj se ne prenegajo. Oni so že prebili preizkušnjo v taki vrsti discipline, ko so pred kratkim britanski komandi prišli na njihovo obalo samo z namenom, da izvršijo neko misijo za pregled terena. Tudi ob tej priliki so bili svarjeni naj ne vzamejo ta napad za invazijo.

Iz istih razlogov, radi katerih je general Dwight Eisenhower vzel Sicilijo, bi mogla sedaj tudi Kreta postati zanimiva. Oba ta velika otoka sta ključa v Sredozemskem morju, in zavezniški mora najprej imeti popolno kontrolo nad tem morjem predno lahko s sigur-

nostjo izvršijo svoje vojaške načrte v Evropi ali pa Aziji. Ne sme se pozabiti da je skozi Sredozemsko morje najbližja pot na Vzhod; saj ker so Muslimani zaprti pot po suhem na vzhodni strani tega morja, je plovil Kristof Kolumb proti zapadu.

Kreta, kakor tudi notranjost Grčije in ves Balkan, se niso nikdar pomirili, odkar so jo Nemci s polovico divizije padobrancev zavzeli v maju 1941 leta; gerilci nadlegujejo okupatorje povsod. Še vedno se najdijo britanski vojaki v planinah, ki skupaj z domačini izigravajo velike nemške ekspedicije in napadajo nepričakovano majhne sovražnikove postojanke. Njihove mogočnosti, da napravijo v toku invazije ogromno škodo v ozadju, v sredi Nemcev, so lahko, velike.

Gerilcem so nemški načrti za prefekten način obrambe Krete vedno bili na poti, in so jih zopet in zopet pokvarili. Sabotaža je posebnost gerilcev, in noben teden ne preteče, da ne bi bil poškodovan, kak aerodrom, ali most, ali vojna pot, ali železniška proga, ali kakšna pomorska naprava. Take vrste škoda stane sovražnika zelo mnogo.

Ženske s Kreta so tudi med gerilci, in sodelujejo v borbah kakor tudi v sabotaži in vohunstvu. O njihovem junaštvu bi se dala napisati cela knjiga. Ko je neki nemški komandant na Kreti ukazal, da se izvrši pregled ramen domačih žen, ga k temu gotovo ni vodilo navdušenje za estetik. Hotel je videti znake puškega kopita, ki naj izdajo ženske bojovnike.

Velike usluge delajo grški rodoljubi na Kreti vojaškim načrtom zaveznikov s tem, da so zveza v vohunski mreži. Nemci in Italijani so uvideli, da je nemogoče kontrolirati neustrašen promet med tajnimi shajališči na obali Krete in bližnjo Turčijo, britanskim Ciperom in Egiptom. Grški po-

morci so organizirali tajno pomorsko službo in vporabljajo jadernice, ladje na nafto in včasih tudi velike čolne za vslanje. Oni tudi ne preneajo bežijo od doma in prinašajo s seboj dragocene strategične podatke.

Ti begunci posebno hvalijo enega človeka, in to je kapitan Emmanuel Mantakas, šef kretskih gerilcev, katerih število se smatra, da je med 15,000 in 20,000. Odpor zahteva žrtve, in Krečani so drago plačali. Z eno vasio za drugo se je zgodilo podobno kakor v čeških Lidicah, ki so jih Nemci hoteli uničiti s tem, da so v njih postrelili može in zažgali hiše, pa so jih namesto tega le napravili nesmrtnim.

Tam se govori, da sta na Kreti dva ducata "Lidic." Grška vlada v izgnanstvu je lansko leto v nekem memorandumu zaveznikom obtožila Nemce in Italijane, da so razrušili 23 kretskih vasi z zračnimi napadi kot represalija na napade grških gerilcev. Na stotine ljudi je bilo ubitih, in mnogo drugih zaprtih kot talci.

Usoda se čudno in žalostno igra s Kreto, kjer se je pred šest tisoč leti rodila bronasta doba, in kjer so se pred tremi poletji ljudje v kavarnah Kandije v tišini presedeli ure in ure in pili sladko, gosto turško črno kavo. Toda Kreta se ima zahvaliti za svojo nesrečno usodo predvsem svojemu geografskemu položaju; ta otok tvori južno mejo Egejskega morja, čegar vode so polne majhnih otokov med grškim kopnim in Turčijo. Vodna pot med Sredozemskim morjem in Črnim morjem gre mimo Krete in preko Egejskega morja v Dardanele. Kreta je ravno na življenjski poti Britanskega cesarstva iz Gibraltarja proti Sueskem kanalu.

Nacisti, ki jih je obsedla ideja, da s propagando lahko napravijo čudeže, skušajo rešiti svoje probleme na Kreti z besedami. Preko radija v Atenah, ki ga kontrolirajo Nemci, in preko radijo postaje Bari, zaklinjajo propagandisti Krečane, naj verjamejo, da osiše njihov sovražnik. Goebelsovi agenti pravijo, da so "britanski in židovski kapitalisti" njihovi sovražniki, in trdijo, da bi propast osiše pomenila za njih suženjstvo pod jarmom "anglo-saksonske oligarhije."

To je isti stari način, ki ga je Hitler vedno uporabljal v svojem načrtu "deli in vladaj," odkar ga je v svoji knjigi "Mein Kampf" iznesel pred svet. Malo pred padcem Tunisa so Nemci sklenili da bodo deportirali vse žide iz Aten in Soluna na Kreto. Oni so s tem nameravali vstvariti neslogo, konfuzijo in trenje na Kreti, ter tako pažnjo tega naroda odstraniti od sovražnika ter ga zaplesti v notranje boje. Transportne težave so pokvarile ta načrt, toda že objava sama je dala Krečanom dober primer, da vidijo, kako delujejo nacistične pokvarjene metode delitve in vladanja.

Okupacijski agenti so tudi skušali pridobiti lokalno grško pravoslavno cerkev da si pri svoji nacistični klic proti "židovski nevarnosti" in da ga širijo med svoje župljane. Toda s tem so Nacisti samo pokazali, kako slabo poznajo grške duhovnike. Ravno ti ljudje stojijo v prvih vrstah odpora proti osišču in so med prvimi, ki so pripravljali riskirati trpljenje za svoje delovanje.

Neki duhovnik v Kandiji je pridigal, da je "vsako drevo v gozdu en gerilec." "Z božjo pomočjo bo Grška kmalu osvobodjena." Nemci ga niso mogli za preti, ker je bil pravočasno obveščen in se je v hitrem begu pridružil družbi rodoljubov v hribih.

Dogodek, ki se je odigral za časa velike dvanaest—dnevne

borbe na Kreti, dobro prikazuje duh tamkajšnjega naroda. Pri-poveduje ga g. St. Dimitrakis, grški minister pravde, ki je bil takrat na otoku. To je bilo šestega dne; on je ravno zapuščal razvaline mesta Kandije, ki so ostale po bombardiranju, ko je srečal nekaj kamionov, ki so peljali ranjence.

"Oni so me spoznali" pravi. "Jaz sem jim odgovoril in iskal besede, ki jim bodo dale tolažbo. Toda oni jih niso rabili. Klicali so mi pa: 'Ne vđajte se. Nadaljujte z borbo do kraja, in naj bo Bog z vami.' In ko so začeli kamioni voziti naprej, so ranjenci kričali v zboru: 'Živela svoboda!'" —(OWI)

Če investirate \$370 v vojne obveznice, s tem bo vlada lahko kupila 17 bolniških postelj za ranjence.

DELO DOBIJO

Težaki
STROJNI OPERATORJI
ELEKTRIČNI TRUCKERJI
TOOLMAKERJI
ZA SKLADIŠČE
Dečki preko 16
Velika plača od ure ali od kosa
Morajo biti državljani
Chicago Pneumatic Tool Co.
1241 E. 49. St.
(247)

Moške in ženske

se potrebuje za

splošna tovarniška

dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva. Nobena starost ni omejena, ako ste fizično sposobni opravljati delo, ki ga nudimo.

Zglasite se na

Employment Office

1256 W. 74. St.

National Carbon Co., Inc.

(246)

DELAVCI

za

SPREJEMANJE

ODPOŠILJANJE

MIZARSKI ODDELEK

SPLOŠNA DELA NA JARDU

DELO V SKLADIŠČU

Plača od ure

The Cleveland Tractor Co.

19300 Euclid Ave.

(249)

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

Naprodaj je hiša za 1 družino, 6 sob in kopalnica; vse v dobrem stanju; dvojna garaža. Nahaja se na 15414 Calcutta Ave. Za podrobnosti pokličite HE 4819. (261)

Stanovanje iščeta

Mož in žena iščeta 3 sobe od E. 40. do E. 55. ceste, med Superior in St. Clair Ave. Kdor ima kaj primernege, naj pusti naslov v uradu tega lista. (247)

Ako iščete

dobrega popraviljalca za vaše čevlje, pridite k nam. Vedno prvovrstno delo. Popravljamo stare čevlje ter imamo polno zalogo finih, novih moških čevljev. Cene zmerne.

FRANK MARZLIKAR

16131 St. Clair Ave.

(Tues. x)

Skozi pustinje in čez gorovja pelee ta vojaška cesta, ki so jo zgradili ameriški inženirski oddelki, da so tako zvezali znano Burma cesto, ki so jo zavzeli precejšen del Japonci. Cesta pelje čez Assam gorovje v Indiji do Burma ceste na Kitajskem ozemlju, koder se zopet lahko dovaža razen vojni material Kitajcem. Zavezniški so prvi zavozili po novi cesti, kot nam kaže gornja slika.

Ameriški vojak na levi in britski Tommy na desni sicer ne razumeata nemškega jezika, a nacijski ujetniki, ki so bili zajeti v bojih pri Salernu v Italiji, pa dobro razumejo, kaj pomenijo puške v rokah teh dveh zavezniških vojakov, zato se pa temu primerno obnašajo in mirno sedijo.

Palomita

Zgodovinski roman

Kakor da bi se domislil ne- nadno nečesa jako važnega, je segel Maksimilijan z roko na- gło v notranji žep svoje suknje, potegnil iz njega malo zaprto pisemce ter ga izročil svojemu, do kraja obupanemu in neuto- lažljivo pred njim jokajočemu nekdanjemu služabniku, rekoč:

"Tudos, dragi in zvesti moj prijatelj, to pismo izročam Vam v varstvo, da ga ponesete s seboj v Evropo in oddaste moji ljubljeni ženi cesarici Karloti, pri kateri so se mudile, lahko jej tudi poveste, mo- je misli vse do poslednje ure mojega življenja."

Izročil mu je hitro pismo, mu nato segel še enkrat v ro- ko, ki jo je iskreno stisnil, po- tem pa se takoj podal trdnih in gotovih korakov nazaj pred zid na svoje mesto sredi voja- škoga četverokota, kjer ga je že nepotrpežljivo čakal repub- ličanski stotnik s svojo strelsko četo.

Cesar je zavzel odločno svo- je mesto v sredini komaj dober korak pred križem, ki je bil do- zdevno nalašč za njega tam postavljen; ponosni in neustra- šni Miramon je bil zavzel že prej svoj prostor nekoliko ko- rakov vstran na njegovi desni, dočim se je bil postavil Mejia, od bolezní sicer telesno skraj- no slab, četudi drugače nič manj pogumen in odločen, na cesarjevo levo stran.

Častnik je pristopil in sočut- no zavezal oči obema generalo- ma, cesar sam pa je odklonil sicer vljudno, a zato nič manj odločno to uslugo, ki mu jo je skušal istotako storiti mladi re- publičanski častnik. Vrnivši se na svoje mesto, je izdrl častnik z naglim sunkom svojo ozko sabljo iz nožnice, zamahnil z njo živžgoma po zraku in se pripravil ravno na povelje, ko je iztegnil cesar prav ta hip svojo roko trdno proti njemu ter obenem izpregovoril z raz- ločnim, čistim in daleč naokoli slišnim glasom:

"Mehičani! Osebe mojega stanu in izvora so določene že po višji oblasti, da postanejo ali ljudski dobrotniki ali pa njihovi mučeniki. Poklican od velikega števila vas sem prišel sem z najboljšim namenom za splošni blagor te dežele. Ni me privedla sem osebna sebičnost, pač pa le moja najbolj odkri- tosrčna želja po boljši bodoč- nosti tako moje nove domovine, vobče kakor tudi mojih vrlih vo- jakov, katerim se zahvaljujem neposredno pred svojo smrtjo iz dna srca za vse številne žr- tve, ki so jih zame doprinesli. Mehičani! Želim, da bi bila moja kri zadnja, ki se bo prelila v blagor naše skupne domo- vine; če pa bi bilo že potrebno, da bi nadaljevali njeni sinovi tudi še vnaprej s krvolitjem, te- daj pa naj vsaj teče kri v res- nici za njen blagor, vendar ne nikdar po izdajstvu! Živela ne- odvisnost! Živela Mehika!"

Po teh odkritih in čutečih be- sedah je segel naglo v žep, pri- vlekel iz njega pest "zlatih Maksimilijanov," pristopil k nasproti mu stoječim strelcem in jim podaril vsakemu po ene- ga, potem pa jim dejal odloč- no, kačoz z desnico proti svoje- mu srcu:

"Dečki, merite dobro, a po- merite pa naravnost sem!"

Takoj nato se je podal cesar hitro spet nazaj na svoj pro- toten prostor. Toliko da je do- spel pred svoj uborni leseni kri- žec, pa je že jeknilo po suhem, od solca med tem dokaj raz- gretim ozračju nekaj kratkih

in ostrih vojaških povelj — drobne jeklene cevi so se za- lesketale grozeče v svoji pri- vzdignjeni vodoravni legi — nato kratek, rezek, srce pre- tresujoč pok — pridružen bole- sten vzklík — ter gost siv ob- lak zoprn po smodniku vonja- jočega dima, ki je za hip zagri- nil od groze odrevenelim očem prisotnega občinstva zadnji, najstrašnejši prizor krvave ža- loigre, ki se je pravkar doigra- la pred njimi.

XXVII.

Izdajalčvo plačilo.

Od nekega svojega prijate- lja, stotnika v liberalni arma- di, ki ga je poznala še od doma in s katerim se je bila sešla čisto po naključju kmalu po vko- rakanju republičanske vojske v Queretaro, si je izposodila Palomita mladega in iskrega osedlanega vranca ter se poda- la na njem še tisto jutro po svojem sestanku s Tudosom znova na dolgo, četudi docela nepoznano ji pot, kar je pa ni skrbelo niti malo, ako prav je ostavila mesto Queretaro čisto sama, brez kakršnegakoli var- stva, brez najmanjše potne to- varišije. Imela pa je srečo, da je dohitela proti večeru še ta- istega dne na svojem urnejšem konju večjo skupino indijan- skih malih prekupčevalcev s kurivom, živinsko klajo, sad- jem in semeni, tako zvanih "ar- rieros," ki so tovorili svoje blago, večše skup povito in nalože- no v dobro rejenih, močnih vre- čah ali pa visokih svežnjih na hrbtistih svojih malih, sivka- stih, pohlevnih, skromnih, pa vstrajnih mul in osličev, nekam proti severu približno v isto smer, kamor je vodila i njena lastna pot. V svoje veliko ve- selje je kmalu izvedela od njih, da potujejo koncem konca tudi oni sami v San Luis Potosi, glavno mesto mehiške države enakega imena, kamor je bilo po večini namenjeno njihovo blago, akoprav se nameravajo ustaviti medpotoma za en dan ali kaj tudi v San Felipe, ne- koliko vstran od glavne ceste, kjer hočejo izmenjati nekaj blaga, ki ga nosijo s sabo, za drugo, ki gre boljše v kup v San Luisu. Dasi jej ni bila ta- ka zamuda nič kaj prav po vo- lji, se je po krajšem premiš- ljanju vendar odločila ostati z njimi, računajoč, da bo ta- ko vobče nekoliko varneje za- njo, pač pa da tudi poznajo In- dijanci dobro pot in se jej na ta način ne bo treba bati, da bi ali naravnost zgrešila pot ali se pa kako drugače več kot po- trebno zamudila; njih samih to je seveda že iz njihove sploš- ne zunanosti, spoštljive govo- rice in skrajno obzirnega ob- našanja takoj spoznala, se jej pa tudi ni bilo treba bati. Po drugi strani niso bili pa tudi arieri sami nič manj veseli nje- ne živahne in prijetne družine pa so jo zato kaj radi sprejeli medse.

Bilo je vse skozi prijetno vreme in dnevi krasni, da bi ne mogli biti bolj, pa so zato po- tovali prav udobno, sicer poča- si, res, ampak vstrajno in tudi drugače brez zaprek ali pa nezgod kakršnekoli vrste ter tako dospeli točno ob tednu okoli poldne v predmestje San Lui- sa. Tu se je Palomita prijazno poslovila od svojih preprostih pa poštenih spremljevalce, vo- ščeč jim obilo sreče pri kupi- ji v mestu kakor tudi na nji- hovem povratku, nato pa se podala sama brez obotavljanja naravnost proti palači državne vlade sredi mesta, kjer je bil

tedaj začasno nastanjen, kakor je bila izvedela od ljudi že med potjo, sedež Juarezove republi- čanske vlade.

Dospevši v manjšo čakalno sobo, natrpano polno vsako- vrstnega občinstva, ki se je prerivalo po njej nestrpno in s težavo, je stopila brez strahu pred službujočega častnika in mu razložila na kratko, da pri- haja pravkar iz Queretara po nekem silno važnem in nujnem opravilu, zakar ga je prosila, naj jo takoj odvede k predsed-niku Juarezu, ki da ga mora videti osebno brez zadržka. Častnik jo je sicer poslušal do kraja mirno in pazljivo, ko pa je skončala, pa je odkimal na- rahla z glavo in jej dejal vlu- dno, dasi zato nič manj odloč- no:

"Zelo žal mi je, senorita, da Vam ne morem ugoditi. Gospod predsednik Juarez je namreč prezaposlen z drugimi važnimi opravki, da bi mogli tudi le mi- sliti na to, da bi Vas sprejel danes. Lahko pa se vrnete, če tako želite, kdaj kasneje."

Ali njegov nepovoljni odgo- vor pa ni naletel na prava ušesa, da bi imel nanja tak učinek, kakršnega je mladi častnik brez dvoma sam pričakoval. Ukanil se je grdo, če je mislil, da bo odgnal kar tako izlepa prav izpred predsednikovih vrat dekle, ki je potrebovalo do njih sedem dolgih dni nevarne in naporene ježe po keretarskih razgretih rebrih in osamljenih guanajuatskih ter sanliških goličavah, tvegajoč pri tem ne samo dolgo vrsto novih teles- nih muk in naporov, ampak iz- postavljajoč se obenem tudi ce- lo naravnost nevarnosti za živ- ljenje ali za svojo čast med napol podivjanimi tolpmi vo- jakov, vstašev in pobožnikov, ki so ogrožali povsod potnike na potih.

Dekle je bilo gluho za vsa častnikova odganjanja in pri- govarjanja ter je vstrajalo tr- dovratno pri zahtevi, da hoče, da naravnost mora videti dežel- nega predsednika še danes za vsako ceno, pa naj si potem po- maga on, kakor si že ve in mo- re.

Videč, da vse nič ne zaleže, se je častnik končno le vdal toliko, da je dejal dokaj vzvoljen:

"Dobro, če je stvar v resnici taka, da ga hočete oziroma, kot trdite, morate videti na vsak način še danes, potem pa govo- rite najprej z gospodom pod- načelnikom njegovega vojnega štaba in mu razložite svojo za- devo, morda Vam bo potem on pri volji in pa zmožen izposlo- vati osebno sestanek z njim. Stopite za mano!"

Po teh besedah se je nameril kratkih, pa brzih korakov pro- ti manjšim vratom na levo od njegove mize, potrkal nanja rahlo, jih napol odprl ter de- jal častniku, ki je slonel globo- ko zamaknjen v kopo vsako- vrstnih listin in neredno nao- krog razmetanih vojaških zem- ljevidov sam samcat za nizko pa prostrano mizo:

"Gospod polkovnik, bi li mo- gli zaslišati neznano mlado de-

kle, ki baje prihaja naravnost iz Queretara in trdovratno trdi, da mora na vsak način še danes govoriti z Njegovo Prevzi- šenostjo gospodom predsedni- kom republike?"

Ne da bi odmaknil oči niti za trenutek od svojih listin in na- črtov, odvrne visoki republičan- ski častnik takoj na kratko, to- da jasno in določno:

"Naj vstopi!"

Malo hitreje je sicer bilo se- daj srce Palomiti, ko jo je po- vabil častnik, da naj vstopi v veliko, belo, svetlo in sijajno dvorano glavnega vojnega šta- ba republičanske vlade, vendar pa si je prizadevala trdo in tu- di z vidnim uspehom, da bi je ne omamila ali premotila zuna- nja bliščeča okolica in odvni- la njene pozornosti od poglavit- nega, prav za prav edinega na- mena, ki jo je privel v to mesto in to dvorano.

Polkovnik je slonel še vedno pri mizi globoko sklonjen nad velikim zemljevidom mehiške republike in ni niti zapazil mla- de deklice, ko je ta vstopila vkljub svoji sicer pogumni na- ravi vsekakor le malo boječe v njegovo sobo. Da bi ga opozori- la nase, je Palomita zakašljala narahlo, obenem pa izpregovo- rila:

CLEVELAND ORCHESTRA

ERICH LEINSDORF, dirigent
Severance Hall, SOB. 23. OKT. 8:30
Tosay Spivakovsky, violina
Marcel Dick, viola
\$1.10, \$1.40, \$1.65, \$2.20, \$2.75
V Severance Hall CE-7300

NOČEM PLAČATI VEČ KOT
NAJVIŠJE URADNE CENE!

NE SPREJMEM RACIONIRANIH
ŽIVIL AKO NE ODDAM ZNAMK!

"Gospod polkovnik, prav to dopoldne sem šele —"

Takoj ob njenih prvih besedah je dvignil mladi častnik presenečen glavo in vprl svoje črne oči strmeče v Palomito, njej sami pa je tudi zastala be- seda v grlu sredi stavka, da ga ni mogla niti dokončati. Bulji- la je s široko odprtimi očmi v njega, ki je vstajal počasi, ka- kor da bi se prebujal iz sanj, s svojega prostora, razkrilila široko svoje roke, potem pa pa- la, od trenutne, nepričakovane sreče vsa iz sebe, mlademu častniku v naročje, glasno ih- teč in s solzami neizmerne ra- dosti v očeh.

"Juan — Juan — ah, moj Juan —!"

"Lolita, sestra moja draga — ti — ti tukaj —? Daj, da te obja- mem in poljubim, edina moja, prisrčna in vroče ljubljena ma- la sestra!"

Slonela sta dolgo drug z dru- gim molče v objemu, oba pre- srečna in od tako nenadejanega snidenja hkrati prevzhičena, da bi mogla govoriti. Končno se je vendarle iztrgal Juan iz se- strinega tesnega objema, še ve- dno nemo upirajoč svoje bli- ščeče oči zdaj v njo zdaj na le- vi mezinček svoje roke, kjer se je lesketal prešerno sicer maj- hen in droben, toda izredno okusno izdelan zlat prstan z vkovanim dragocenim kamnom v sredi, ki si ga je snel končno z roke in ga nataknil njej na prst, rekoč ji obenem z brid- kim glasom:

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jam
Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija
v Ameriki... Posluje že 50. leto

Članstvo 38,200 Premoženje \$5,000,000

Solventnost K. S. K. Jednote znaša 127.24%

Če hoče dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najbolj po-
šteni in nadsolventni podporni organizaciji.

KRANJSKO-SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTI

kjer se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operacije, po-
bolezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 65. let
otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejšo vrsto certifikate
dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če se nbi n-
ali članica te močene in bogate katoliške podporne organizacije,
trudi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovanju in za vse druge podrobnosti
se obruite na uradnike in uradnice krajevnih društev
K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago St. Joliet, Ill.

Naročite se na dnevnik "Ameriška Domovina"

Dober moš

Ga pripeljemo takoj. Letos je
boljši. Z naročilom prinesite depozit

MORRIS COHODAS
County Line Rd. Geneva, N.Y.

HE 4334 — KE 0138
Po 7 uri pokličite MU 2966

FRANK J. LAUSCHE
za župana

Volite

Frank J. Lausche
ZA ŽUPANA

John M. Novak
ZA COUNCILMANA 23. VARDE

Volitve bodo v torek 2. novembra 1943

JOHN M. NOVAK
councilman 23. varde

Poročnik Robert Pershing
Williams in njegov tovariš
imata rekord, da sta sama s
svojim letalom potopila tri
sovražne podmornice na At-
lantiku.

S potopljenim japonskim tovrnim parnikom v ozadju čakajo naši "Yankeeji," da se prikaže še kaj japonskih le-
tal, katerim bi potem pomagali na morskno dno. Ti vojakci so različno opravljani, a vseh misel pa je le — zmaga v vo-
ku, na suhem in na vodi. Slika je bila posneta ob priliki zavzetja važne japonske postojanke pri Lao na Novi Gvineji.